

1892-03-28

AFSENDER

Jens Ferdinand Willumsen

MODTAGER

Johan Rohde

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Paris (Frankrig)

Omtalte personer:
Den Frie Udstilling

Arkivplacering:
Tilg. 392, Håndskriftsamlingen, Det
Kgl. Bibliotek.

DOKUMENTINDHOLD

Rohde har omskrevet Willumsen værktitler og -kommentarer til Den Frie Udstillings katalog. Willumsen er stærkt ophidset over det, og han håber, at Rohde kan indse det forkerte i denne handling. Han skriver en længere kommentarliste til Rohdes rettelser, og han forlanger, at de oprindelige kommentarer skal trykkes i et tillæg til kataloget.

TRANSSKRIFTION

13 rue Charlet. Paris.

Mandag d. 28 marts 1892.

Kjære Rohde.

Dere Brev som jeg modtog nu har været mig kjærkomment at modtage, det har ladet mig mærke deres Venskabs Ild som brænder for mig (alvorligt ment), men denne Ild har desværre ført Dem ind paa mine Omraader, og det sætter mig i Fortvivelse at vide at Uvenskab skulle blive mellem os: Jeg har ingen anden Ven end Dem.

Jeg forsikrer Dem for at hvad De her har gjort har virket saa stærkt paa mig at jeg har været feber syg og ikke sovet i lange Tider, Jeg har følt det som at være bleven bedragen af min bedste Ven; den samme Venskabsfølelse kunde jo have bragt Dem til at rette paa mine Billeder, ja det er akkurat det samme.

De og ikke jeg vil ad aare indse det urigtige i hvad De her har gjort. Indvendingen fra Formens Side forstaar jeg naturligvis ikke

jeg ved at fra Indholdets Side har den været indholdsrigere, og mere forklarende, mere betegnende i de valgte Udtryk, ligesom jeg med Omhu havde søgt at undgaa de almindelige brugte fade betegnelser for Malerier som De sat udspærrede foran. Og det allervigtigste ingen Meningsløsheder.

Jeg vil gennemgaa Rækken idet jeg samtidig forundrer mig over den hensynsløse Sløjfen af Retten til selv at være den der forklarer, og ikke disse formode Udtryk.

J F W-

jeg maa ikke fortælle Folk hvad Parallel der er i min Kunst.

1. Titelforfalskning og den maa ikke danne Basis
2. Titelforfalskning. hvorfor ingen Randillumination, jeg hader Titelen Billede af Livet paa P. Quaier
- 3 - de er ikke flygtigt behandlede i den forstand som Folk vil mene min Form forstaar de bedre
- 4 - sige ikke Farvel men Sludderen fortsættes, maa heller ikke forklare

det

vanskelige forstaalige Vending og Begyndelse til Gang.

5. Alt det udeladte er absolut nødvendigt her. Manden i Centrum. maa jeg

altsaa nok male men ikke forklare. Hvilke der ere beds lykkedes maa jeg

vel nok vide selv. Farverne og Behandlingsmaader skildrer slet ikke nogen

Hæslighed, ved De om jeg ikke mener det er smukt!

6. Kokotten maa ikke sidde for Formens Skyld. Og hvad er det, for en Nydelse Hønen med de fire Fødder betegner og maa Folk ikke vide at det

er Gløde og Buelamper men antage som De at det er mandlige Kønsdele.

7. slet ikke Symbolsk. hvor hitter De paa det, jeg maa ikke forklare dens Form hvorfor jeg selv har gjort den saaledes o.s.v.

8. alt er her lavet om, naa lad den passere

9. mit er bedre

10. Det lyder hvis afskyeligt for andre, men jeg holder paa det da det er det

eneste som Billedet indeholder

jeg mener dette med Sørgmodigheden, "hvor kan De finde Gryden" daarlig Form har de her ikkesandt, Dekorativ ornamenta

Landskabscomposition sikken Mundfuld;

11. samme Mundfuld og heller intet maa siges.

12. Dyret symboliserer intet, det er ikke det samme at symbolisere som at

sammentrænge, se at forstaa det. Den Form som De anvender her igjennem er hæslig for mig at anvende, ligesom De har frataget mig Retten til at forklare.

Slutning. Den skal nok ikke være til; men det kunde være at Folk behøvede den. jeg vil indrømme at Ordene søge og forstaa kunne være heldigere stillet sammen; der skulde De have fundet noget bedre.

De maa vide at Kommentarerne ere blevne til under 3 Maaneders stadig Arbejde saa hvad jeg har skrevet er ikke overilet, naar jeg saa sendet dem til Deres venskabelige

Omsorg saa vil jeg ikke have det ødelagt kan De nok forstaa. De forstaar at jeg vil have at det Katalog (søgende kjøbende) Publikum skal faa mine egne Udtalelser og at De maa bringe dem dem ved at trykke

Tillæg til Katalogen; Gjør det nu godt igjen for mig hvad De har gjort galt,
ellers staar mit Brev fra i gaar ved Magt som jeg energisk holder paa; selv
om jeg skal dække over deres Navn; dette være nu alsammen ikke sagt i
Fjendskab, mit indvendig tvinger mig til ikke at lade mig flaa i mit Kjød,
Jeg venter strax Svar fra Dem derom. Dette er det endelige afsluttende i
denne Affære som De kunde have undgaaet
Om Retourbilletten kan der ikke være tale
Deres fremtidige
Ven
Willumsen.

OMTALTE VÆRKER

- 1) *En valgdag i Københavns 5. kreds* (1890)  adering, 26,8x38 cm.  F. Willumsens Museum, S.S. 16  2) *Billede af livet på Paris' kajer* (1890)  lie på lærred, 150x150,5 cm.  F. Willumsens Museum, Acc. 508  3) *To gående koner* (1890)  lie på lærred, 100x100 cm.  F. Willumsens Museum, Acc 642  4) *To bretagnekoner skilles efter en passiar* (1890)  lie og tempera på lærred, 100,4x93,2 cm  UNSTEN Museum of Modern Art Aalborg, inv. nr. NK 811  5) *Montagnes-Russes* (1890)  lie på lærred, 125x149,5 cm.  asjonalmuseet i Norge, inv. nr. NG.M.02423  6) *Kokotte siddende på jagt i Montagne Russes* (1890)  emalet træ, ca. 104x60,7 cm  F. Willumsens Museum, Acc 507  7) *Familievasen. Faderen, moderen og deres nyfødte barn* (1891)  bjance med indfarvede glasurer, 51x51 cm.  esignmuseum Danmark  8) Nr. 115 *Højslette i Jurabjergene* (1891)  9) Nr. 116 *Bjærgene ved en Sø* (1891)  10) Nr. 117 *En Gryde i en Bjærgegn. Dekorativ ornamental Landskabskomposition* (1891)  11) *Ægte kastanjer* (1891)  lie på lærred, 96x95,5 cm.  F. Willumsens Museum, Acc. 517  12) *Stenbrydere i en frodig bjærgegn* (1891)  alet træ og forgyldt metal, 98x98,5 cm  tatens Museum for Kunst, inv. nr. KMS5841

13 rue Charlot. Paris.

Mandag d. 28 marts 1892.

Kjære Rohde.

Dere Brev som jeg modtog
nu har været mig kjærkomment
at modtage, det har ladet mig
mærke deres Venkabs Ild som
brændte for mig (alvorligt ment),
men denne Ild har desværre
ført Dem ind paa mine Omraader.
og det sætter mig i Fortvivlelse at
vide at Venkabet skulle blive
mellem os: Jeg har i det mindste
Vendt Dem.

Jeg forsikrer Dem for at hvad
De her har gjort har virket saa
stærkt paa mig at jeg har været
feber syg og ikke sovet i lange Tider,
jeg har følt det som at ~~blive~~ være
bleven bedragen af min bedste
Vend, den samme Venkabs følelse
kunne jo have bragt Dem til et ret
paa mine Billeder, ja det er akku-
rat det samme.

De og ikke jeg vil ad aars indse
det urigtige i hvad De her har gjort

Indrindingen fra Formens Side
forstaar jeg naturligvis ikke

jeg ved at fra Indholdets Side
har den været indholdsrigere,
og mere forklarende, ^{mere} betegnende
i de valgte Udtryk, ligesom jeg
med Omhu havde søgt at anvende
de almindelige brugte farve
Betegnelser for Malerier som de
sæt udsparrede foran. og det aller
vigtigste ingen Meningsløshed.

Jeg vil gerne gaa Rødheden idet
jeg samtidig forundret mig over
den hensynsløse Skjæbne af Retten
til selv at være den der forklarer,
og ikke disse formode Udtryk.

J F W

jeg maa ^{ikke} fortælle Folk hvad Parallell
der er i min Kunst.

1. Titelforfalskning og den maa ikke
danne Basis
2. Titelforfalskning. hvorfor ingen Rand-
illumination, jeg havde Titelem
Billedet af Livet paa P. Quaiet
3. — de er ikke flygtigt behandlet
i den forstand som Folk vil mene
min Form forstaa de bedre

4 — sig ikke Farvel men
Skrifterne fortsættes, maa heller
ikke forklare det vanskelige fortæ-
relse Vending og Begyndelse til
Gang

5. Alt det udelatte er absolut nødvendigt
her. Manken i Centrum.
maa jeg altsaa nok male men ikke
forklare. Hvilke der ere beds Lykkes
maa jeg vel nok vide selv. Farvel.
na og Behandlingsmaaten skildres
slet ikke nogen Hæslighed, vel der
om jeg ikke mener det er smukt!

6. Kohætt maa ikke sidde for
Formens Skyld. Og hvad er det, for
en Mydelse Hønen med de fene
Fødder betegner og maa Folk ikke vide
at det er Gløds og Buelampe men
mutter som de at det er mandlige
Køns dele.

7 slet ikke Symbolisk. hvor hiter
de paa det, jeg maa ikke forklare
dens form hvorfor jeg selv har gjort den
saaledes o. s. v.

8 alt er her lavet om, maa lad den

9 — passere.
mit er bedre

10. ~~mit er bedre~~, men det lyder
hvis afskyeligt for andre, men
jeg holder paa det da det er
det eneste som Billedet indeholder

jeg mener dette med Sörgnøstighed,
"hvad kan de finde Gryden daarlig"
Form har de her ikke sandt. Det er
rativ ornamentale Landskabscomposition
sikker Mundfuld;

11. Samme Mundfuld og heller
intet maa siges.

12. Dyret symboliserer intet, det er
ikke det samme at symbolisere
som at sammenbrænge, se at for-
staa det. Den Form som de anvender
der her i gæmmeren er nærliggende for mig
at anvende, ligesom de har frataget
mig Retten til at forklare.

Leutning. Den skal nok ikke være
til; men det kunde være at Folk
behøvede den. Jeg vil indrømme
at Ordene søge og forståa kunne
være heldigere stillet sammen;
det skulde de have fundet noget
bedre.

De maa vide at Kommentarerne
er blevene til under 3 Maanedes
statistisk Arbejde saa hvad jeg har
skrevet er ikke overilet, naar jeg
saa seer det der til deres venstrelige

Omserg saa vil jeg ikke have det
Ødelagt kan du nok forstaa.

~~Det Brev som jeg skrev i gaar,~~
De forstaa at jeg vil have at
det Katalog {søgende} Publikum
 {kjøbende}
skal faa mine egne Udtalelser og
at De maa bringe dem detm ved
et trykke Tillæg til Katalogen;
Gjør det nu godt igjen for mig
hvad De har gjort galt, ellers
staar mit Brev fra i gaar ved
Magt som jeg energisk trods
paa; selv om jeg skal takke over
deres Navn; dette være nu al-
saammen ikke sagt i Fjend skals,
mit indre vil tvinge mig til ikke
at lade mig flaa i mit Hjød,

Jeg ventes strax Svar fra Dem.
derom. Dette er det endelige
Afslutende i denne Affære som
De kunde have undgået

Om Retorikbilletten kan der ikke
være tale

Deres freuntlige
Ven

Willemin